

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

Odbor národných kultúrnych pamiatok

NÁVRH NA VYHLÁSENIE OCHRANNÉHO PÁSMO NEHNUTEĽNÝCH NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIATOK

Kaštieľ s areálom

č. ÚZPF 987/1-4

Kostol evanjelický a. v.

č. ÚZPF 986/0

Kostol sv. Michala

č. ÚZPF 985/0

Ožďany, okres Rimavská Sobota

Spracovateľ: Mgr. Lenka Ulašinová - Bystrianska, Mgr. Eduard Zvarik

Zeleň: Ing. Natália Foltinovičová, PhD.

September 2010

OBSAH

1. ÚDAJE O SPRACOVANÍ NÁVRHU	3
1. 1. Podnet, na základe ktorého bol návrh spracovaný	3
2. ÚDAJE O NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIATKACH	3
2. 1. Kaštieľ s areálom	3
2. 2. Kostol evanjelický a. v.	4
2. 3. Kostol sv. Michala	4
3. ODÔVODNENIE ÚČELU A CIEĽA VYMEDZENIA ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA	5
4. VYMEDZENIE ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA	5
4. 1. Mapový podklad	5
4. 2. Opis priebehu hranice ochranného pásma	5-6
4. 3. Súpis parciel územia ochranného pásma	6-7
4. 4. Súpis parciel kultúrnych pamiatok	7
5. CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA	7
5. 1. Stručná história obce	7
5. 2. Opis územia ochranného pásma	7-9
5. 3. Stav zelene v navrhovanom ochrannom pásme	9
5. 4. Definované chránené pohľady	9-10
6. NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY	10
6. 1. Kaštieľ s areálom	10-11
6. 2. Kostol sv. Michala	11-12
6. 3. Kostol evanjelický a. v.	12
7. VYMEDZENIE PODMIENOK OCHRANY NA ÚZEMÍ NAVRHOVANÉHO OCHRANNÉHO PÁSMA	13
7. 1. Všeobecné východiská	13
7. 2. Podmienky ochrany v ochrannom pásme	13-14
7. 3. Odporúčania ku Kaštieľu s areálom	15
8. ÚPRAVA VZŤAHOV K INÝM CHRÁNENÝM ÚZEMIAM A OCHRANNÝM PÁSMAM PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	15
9. BIBLIOGRAFIA, DOKUMENTÁCIA A PRAMENE	15
10. GRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA	15-16
11. FOTODOKUMENTÁCIA	16

1. ÚDAJE O SPRACOVANÍ NÁVRHU

1. 1. Podnet, na základe ktorého bol návrh spracovaný

Predkladaný návrh na vyhlásenie ochranného pásma nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Kaštieľ s areálom, č. ÚZPF 987/1-4, Kostol evanjelický a. v., č. ÚZPF 986, a Kostol sv. Michala, č. ÚZPF 985, v Ožďanoch, okres Rimavská Sobota (ďalej "Návrh na vyhlásenie"), vypracoval Pamiatkový úrad Slovenskej republiky z podnetu Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica, č. BB-05/293/1450/HOJ zo dňa 29. 3. 2005 z dôvodu dôležitosti vyhlásenia ochranného pásma, s ohľadom na aktivity v území.

Návrh na vyhlásenie je vypracovaný v súlade s § 27 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 49/2002 Z. z.“), čím vytvára predpoklad na trvalé udržiavanie dobrého stavu prostredia kultúrnych pamiatok a taký spôsob ich využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Návrh na vyhlásenie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky čl. 44, Dohovorom o ochrane architektonického dedičstva Európy č. 369/2001 Z. z. a s Deklaráciou Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane kultúrneho dedičstva (Uznesenie č. 91/2001 Z. z).

Návrh je podkladom, na základe ktorého sa začína správne konanie vo veci vyhlásenia ochranného pásma v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Podľa § 18 ods. 2 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. správnym orgánom v konaní je Pamiatkový úrad Slovenskej republiky.

Návrh na vyhlásenie bol prepracovaný a doplnený po miestnej ohliadke v máji 2010.

2. ÚDAJE O NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIATKACH

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Rimavská Sobota
Obec:	Ožďany
Katastrálne územie:	Ožďany

2. 1. Kaštieľ s areálom

Unifikovaný názov NhNKP:	<i>Kaštieľ s areálom</i>
Bližšie určenie:	<i>Kaštieľ</i>
Číslo ÚZPF:	987/1
Vyhlásenie za NKP:	SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Porad. č., súp. č.:	363
Parcelné číslo:	43/6
Vlastník:	Bystrická dopravná spoločnosť, a.s., Banská Bystrica

Unifikovaný názov NhNKP:	<i>Kaštieľ s areálom</i>
Bližšie určenie:	<i>Dom záhradný</i>
Číslo ÚZPF:	987/2
Vyhlásenie za NKP:	SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Porad. č., súp. č.:	364
Parcelné číslo:	42
Vlastník:	podielové vlastníctvo

Unifikovaný názov NhNKP: *Kaštieľ s areálom*
Bližšie určenie: *Pavilón*
Číslo ÚZPF: 987/3
Vyhlásenie za NKP: SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Parcelné číslo: 43/6
Vlastník: Bystrická dopravná spoločnosť, a.s.,
Banská Bystrica

Unifikovaný názov NhNKP: *Kaštieľ s areálom*
Bližšie určenie: *Park*
Číslo ÚZPF: 987/4
Vyhlásenie za NKP: SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Parcelné číslo: 43/6, 43/7, 44
Vlastník: Bystrická dopravná spoločnosť, a.s.,
Banská Bystrica

2. 2. Kostol evanjelický a. v.

Unifikovaný názov NhNKP: *Kostol*
Bližšie určenie: *evanjelický a. v.*
Číslo ÚZPF: 986
Vyhlásenie za NKP: SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Porad. č., súp. č.: 45
Parcelné číslo: 59
Vlastník: Evanjelická a. v. cirkev Ožďany

2. 3. Kostol sv. Michala

Unifikovaný názov NhNKP: *Kostol*
Bližšie určenie: *Rímskokatolícky kostol sv. Michala*
Číslo ÚZPF: 985
Vyhlásenie za NKP: SKK ONV RIM.SOBOTA 31. 5. 1963
Porad. č., súp. č.: 157
Parcelné číslo: 127
Vlastník: Rímskokatolícka cirkev Ožďany

3. ODÔVODNENIE ÚČELU A CIEĽA VYMEDZENIA ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA

Vyhlásenie ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok Kaštieľa s areálom, Kostola ev. a. v. a Kostola sv. Michala (ďalej len „kultúrne pamiatky“) v obci Ožďany nadväzuje na zákonom stanovenú požiadavku na zabezpečenie účinnej ochrany prostredia pamiatkových objektov. Účelom vyhlásenia ochranného pásma je zabezpečenie pamiatkovej ochrany prostredia kultúrnych pamiatok, ktoré ich bezprostredne obklopuje a podieľa sa na spoluvytváraní ich pamiatkových hodnôt a na ich postavení a pôsobení v urbanizme obce.

Cieľom vyhlásenia ochranného pásma je vytvorenie podmienok na zachovanie a ochranu kultúrno-historických, urbanistických, architektonických, výtvarných hodnôt a prípadných archeologických nálezov v prostredí kultúrnych pamiatok. Ochranné pásmo zabezpečuje usmernený rozvoj tohto prostredia pre optimálnu prezentáciu kultúrnych pamiatok.

Prostredie zahrnuté do ochranného pásma je vnímateľné spolu s kultúrnymi pamiatkami predovšetkým z juhozápadu až juhovýchodu z južného cestného obchvatu obce (rýchlostná cesta R2). Jednotlivé kultúrne pamiatky sú vnímateľné z hlavnej cestnej komunikácie v obci z oboch smerov prichádzajúcich z Lučenca a Rimavskej soboty. Po cestnej komunikácii prichádzajúcej do obce zo severu, smer Hrnčiarske Zalužany, je vnímateľné najmä návršie s kaštieľom a parkom a kostolom sv. Michala. Kultúrne pamiatky majú významné postavenie v urbanizme obce, čím tvoria jej výrazné dominanty. Vyhlásenie ochranného pásma je zamerané na ochranu prostredia kultúrnych pamiatok a ich pamiatkových hodnôt, ktoré súvisia najmä s ich urbanistickou kvalitou – situovanie v terénnej konfigurácii a v zástavbe, dominantné postavenie v zástavbe i v širšom krajinnom prostredí. Činnosti v tomto prostredí je preto potrebné usmerňovať tak, aby sa obmedzil negatívny vplyv voči kultúrnym pamiatkam a ich pamiatkovým hodnotám.

Rozsah územia ochranného pásma kultúrnych pamiatok sa vymedzuje na základe porovnania vzájomných vzťahov kultúrnych pamiatok a ich prostredia, ktoré sú dokumentované v chránených pohľadoch a priehľadoch na kultúrne pamiatky, a na základe ktorých boli definované i podmienky ochrany.

4. VYMEDZENIE ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA

4. 1. Mapový podklad

Vektorová katastrálna mapa katastrálneho územia Ožďany, vyhotovená dňa 31. 3. 2010 Správou katastra Rimavská Sobota.

4. 2. Opis priebehu hranice ochranného pásma

Východiskový bod hranice ochranného pásma sa nachádza v severovýchodnej časti územia ochranného pásma v severovýchodnom rohu parcely č. 44 (v mieste dotyku s parcelami č. 3605/8 a 43/5). Hranica ochranného pásma vychádza z určeného bodu severovýchodným smerom po severných hraniciach parciel č. 43/5, 43/3 a 43/20. V severovýchodnom cípe parcely č. 43/20 sa lomí a pokračuje po jej východnej hranici až po severovýchodný roh parcely č. 3611/8, odkiaľ sleduje severné hranice parciel č. 3611/8 a 3611/9, až po jej severovýchodný roh, kde sa hranica ochranného pásma lomí južným smerom a opisuje východné hranice parciel č. 3611/9 a 3611/13, až kým sa nestretne s parcelou č. 4167/7 (cestná komunikácia). Odtiaľ priamo pretína parcelu č. 4167/7, kým sa nespojí so

severovýchodným rohom parcely č. 26/3. Ďalej pokračuje hranica ochranného pásma po východných hraniciach parciel č. 26/3, 26/1, opäť 26/3 a 25/2, až kým nedosiahne parcelu č. 4195/1 (potok), ktorú kolmo na os potoka pretína a pokračuje východným smerom po severnej hranici parcely č. 33/3, až po jej severovýchodný roh. V tomto bode sa hranica lomí na juh a opisuje východnú a ďalej južnú hranicu parcely č. 33/3, kým nedosiahne severovýchodný roh parcely č. 3568/3. Odtiaľ pokračuje smerom na juh po hranici parcely č. 3568/3, až kým nedosiahne parcelu č. 3567/1. Z tohto bodu hranica ochranného pásma pokračuje smerom na juhovýchod po severovýchodnej a ďalej po juhovýchodnej hranici parcely č. 3567/1. V bode styku s juhovýchodným rohom parcely č. 4292 sa hranica lomí smerom na severozápad a pokračuje po juhozápadnej hranici tejto parcely a ďalej sa zalamuje smerom juhozápadným až západným a opisuje hranice parciel č. 64, 65/1, 65/2, 76, 78, 87/1, 87/2, 92/1, 3563/101, 3563/100, 4290/1, 4286, 4285, 4284, 4287/2, 4287/1, 4283. V juhozápadnom rohu parcely č. 4283 sa hranica ochranného pásma lomí smerom na sever, pričom opisuje jej západnú hranicu a ďalej priamo pretína parcelu č. 4292 (cestná komunikácia), kým nedosiahne juhozápadný roh parcely č. 4270. Z tohto bodu pokračuje po západnej hranici parciel č. 4270, 134 a 133, ďalej priamo pretína parcelu č. 4164 a 4169, kým nedosiahne juhozápadný roh parcely č. 280/1. Z tohto bodu pokračuje po západných hraniciach parciel č. 280/1, 278 a 275/1. V severozápadnom rohu parcely č. 275/1 sa hranica ochranného pásma lomí smerom na východ a pokračuje po jej severnej hranici a ďalej po severnej hranici parcely č. 284/1. Ďalej pretína parcelu č. 4163/2 (cestná komunikácia) kolmo na jej os, kým nenarazí na parcelu č. 4165/3. V bode styku s touto parcelou sa hranica ochranného pásma lomí smerom na sever a ďalej opisuje západné hranice parciel č. 4165/3, 4165/4, 4195/1 a 3605/21. V severozápadnom rohu parcely č. 3605/21 sa hranica lomí smerom na severovýchod, pričom opisuje severozápadné hranice parciel č. 3605/1, 3605/9, 3605/2, 3604/3, 3604/4, 3604/1 a ďalej severnú a východnú hranicu parcely č. 3605/8, kým nedosiahne východiskový bod.

4. 3. Súpis parciel územia ochranného pásma

25/2, 26/1, 26/2, 26/3, 27/1, 27/2, 27/3, 28, 29/1, 29/2, 29/3, 30/2, 31, 32, 33/2, 33/3, 33/4, 33/5, 34, 35/1, 35/2, 36/1, 36/2, 37, 38, 39/1, 39/2, 39/3, 39/4, 39/5, 39/6, 39/7, 39/8, 39/9, 39/10, 39/11, 39/12, 39/13, 39/14, 39/15, 39/16, 39/17, 39/18, 39/19, 39/20, 39/21, 39/22, 39/23, 40/1, 40/2, 40/3, 40/4, 41/1, 41/2, 42, 43/1, 43/2, 43/3, 43/4, 43/5, 43/6, 43/7, 43/9, 43/10, 43/11, 43/12, 43/13, 43/14, 43/15, 43/16, 43/17, 43/18, 43/19, 43/20, 44, 45/1, 45/2, 45/3, 45/4, 45/5, 45/6, 45/7, 45/8, 45/9, 45/10, 45/11, 45/12, 45/13, 45/14, 45/15, 45/16, 45/17, 45/18, 45/19, 45/20, 45/21, 45/22, 45/23, 45/24, 45/25, 45/26, 45/27, 45/28, 45/29, 45/30, 45/30, 45/31, 45/32, 45/33, 45/34, 45/35, 45/36, 46/1, 46/2, 46/3, 46/4, 46/5, 46/6, 46/7, 46/8, 46/9, 46/10, 46/11, 46/12, 46/13, 46/14, 46/15, 46/16, 46/17, 46/18, 46/19, 46/20, 46/21, 46/22, 46/23, 47/1, 47/2, 47/3, 48, 49, 50, 51/1, 51/2, 52, 53, 54/1, 54/2, 55/1, 55/2, 55/3, 56, 57/1, 57/2, 57/3, 58, 59, 60, 61/1, 61/2, 61/3, 62/1, 62/2, 62/3, 62/4, 63, 64, 65/1, 65/2, 66/1, 66/2, 66/3, 66/4, 67, 68, 72, 73/1, 73/2, 76, 77, 78, 79, 80/1, 80/2, 81, 85/1, 85/2, 85/3, 86, 87/1, 87/2, 88, 89, 90, 91, 92/1, 92/2, 96, 98/1, 98/2, 98/3, 98/4, 98/5, 99/1, 99/2, 99/3, 99/5, 100/1, 100/2, 100/3, 103/1, 103/2, 103/3, 104, 105, 106/1, 106/2, 106/3, 107/1, 107/2, 107/3, 107/4, 108/1, 108/2, 108/3, 112/1, 112/2, 112/3, 112/4, 112/5, 112/6, 112/7, 113, 118/1, 118/2, 118/3, 119, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129/1, 129/2, 130/1, 130/2, 131, 132, 133, 134, 275/1, 275/2, 278, 279/1, 279/2, 280/1, 281/2, 281/4, 282/1, 282/2, 282/3, 284/1, 284/2, 284/3, 284/4, 3563/100, 3563/101, 3567/1, 3568/3, 3601/1, 3601/2, 3601/3, 3601/4, 3601/5, 3604/1, 3604/2, 3604/3, 3604/4, 3604/5, 3605/1, 3605/2, 3605/3, 3605/4, 3605/5, 3605/6, 3605/7, 3605/8, 3605/9, 3605/10, 3605/11, 3605/12, 3605/13, 3605/14, 3605/15, 3605/16, 3605/17, 3605/18, 3605/19, 3605/20, 3605/21, 3605/22, 3605/24, 3605/25,

3605/26, 3605/27, 3605/28, 3605/29, 3605/30, 3611/6, 3611/7, 3611/8, 3611/9, 3611/12, 3611/13, 4163/2 (cestná komunikácia), 4164, 4165/1, 4165/2, 4165/3, 4165/4, 4167/7 (cestná komunikácia), 4169 (cestná komunikácia), 4195/1 (potok), 4270, 4271, 4272/1, 4272/2, 4273/1, 4273/2, 4273/3, 4274/1, 4274/2, 4275, 4276, 4277, 4278, 4279/1, 4279/2, 4283, 4287/1, 4287/2, 4287/3, 4284, 4285, 4286, 4292 (cestná komunikácia), 4290/1, 4290/2, 4291/1, 4291/2.

4. 4. Súpis parciel kultúrnych pamiatok

Kaštieľ s areálom: 42 (dom záhradný), 43/6 (kaštieľ, hospodársky dvor, prístupová cesta, pavilón, hospodárska budova), 43/6, 43/7, 44 (park).

Kostol ev. a. v.: 59.

Kostol sv. Michala: 127.

5. CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OCHRANNÉHO PÁSMA

5. 1. Stručná história obce

Obec Ožďany (1332-37 Osyan, 1348 Osdyan, 1360 Ozdyan, Osdyan, 1773 Ozdanicz, 1808 Ožďany, maď Osgyán) leží približne 15 km západne od okresného mesta Rimavská Sobota. Leží vo východnej časti Lučenskej kotliny, v blízkosti hranice s Rimavskou kotlinou. Chotár je prevažne odlesnený. Rozprestiera sa prevažne na rovine a pahorkatine s terasami.

Vďaka priaznivej polohe bola lokalita osídlená už v mladšej dobe kamennej. Hoci stredoveká osada tu existovala už v 13. storočí, prvá písomná zmienka, v ktorej sa spomína obec i farnosť, pochádza až z roku 1332. Pôvodne patrila rodine Orlayovcov, neskôr Bakosovcom a od 17. storočia Korponayovcom a Luzénszkovcom. V obci sa nachádzal hrad, postavený začiatkom 14. storočia. V roku 1452 ho obsadili Husiti - vojská Jána Jiskru z Brandýsa, ktorý ho držali až do roku 1460. V roku 1552 František Bobek z tohoto hradu viedol neúspešný útok na mesto Filákov, ktoré bolo v tej dobe pod vládou Turkov. Na tomto mieste bol neskôr, v 16. až v prvej polovici 17. storočia, postavený kaštieľ.

V obci v rokoch 1645 - 1853 sídlilo lýceum, ktoré bolo presídlené z Filákova v čase rákociovského povstania. Jeho zakladateľom bol vtedajší majiteľ oždianskeho panstva, zemský pán Gabriel Bakoss. Lýceum sídlilo priamo v kaštieli až do roku 1743, kedy bol kaštieľ zničený požiarom. Vtedajší majiteľ kaštiela G. Korponay, dal následne vybudovať novú budovu lýcea v obci.

Lýceum hostilo viaceré známe osobnosti, ktoré sa do jeho histórie zapísali ako vyučujúci alebo tu boli študentmi. Medzi nich patria napr. Ján Francisci-Rimavský, Michal Miloslav Bakulíni, Samuel Kollár, Bohuslav Tablic, Ján Chalúpka, Ján Botto, Samuel Reuss, Juraj Palkovič, Ladislav Bartolomeides, Ján Fábry.

5. 2. Opis územia ochranného pásma

Severovýchodnú časť navrhovaného ochranného pásma kultúrnych pamiatok Kaštieľ s areálom, Kostol evanjelický a. v. a rímskokatolícky Kostol v Ožďanoch tvoria zväčša nezastavané parcely, zatiaľ čo ostatné územie ochranného pásma je prevažne zastavané ulicovou radovou zástavbou. Navrhované ochranné pásmo zachytáva historicky najhodnotnejšiu časť obce, kde sa okrem kaštiela s areálom a kostolov nachádza aj niekoľko ďalších historických objektov (parcely č. 56, 41/1, 281/2, 132, 133, 39/1), zobrazených aj na historickej katastrálnej mape z roku 1867. Tieto nie sú kultúrnymi pamiatkami, svojim

architektonickým stvárnením a situovaním v prostredí, však vhodne dotvárajú charakter blízkeho okolia kultúrnych pamiatok. Hoci sa historická vidiecka zástavba v obci zachovala len v malom rozsahu, porovnanie s historickými mapovými podkladmi I. a II. vojenského mapovania a historickou katastrálnou mapou z roku 1867 (viď grafická príloha) potvrdzuje, že charakter historického urbanizmu sídla do značnej miery rešpektuje i súčasná zástavba. Je tvorená predovšetkým individuálnou bytovou výstavbou, situovanou po oboch stranách komunikácií, pričom sú tieto obyčajne umiestnené v prednej časti samostatných „dvorov“ so záhradami v hĺbke parciel.

Plocha terénu navrhovaného ochranného pásma je v okolí hlavných cestných komunikácií (hlavná cesta Lučenec - Rimavská Sobota a na ňu sa napájajúca cesta z Hrnčiarskych Zalužian) rovinatá. Mierne stúpanie terénu možno pozorovať v južnej časti územia. Výraznejšie je vyvýšenie terénu v severovýchodnej časti navrhovaného ochranného pásma, pričom kaštieľ s areálom sa nachádza na vrchole návršia, tohto územia. Exponované postavenie v teréne prezentuje predmetnú kultúrnu pamiatku ako dominantu presahujúcu hranice územia ochranného pásma a tiež obce. Z tohto dôvodu je potrebné pri regulácii výstavby v obci dbať na zachovanie chránených pohľadov na kultúrne pamiatky so všetkých príjazdových komunikácií a príľahlej rýchlostnej komunikácie R2 – južného obchvatu. Tieto pohľady sú mimoriadne dôležité nakoľko kaštieľ vzhľadom na konfiguráciu terénu možno kvalitne prezentovať práve z uvedených miest.

Oba kostoly sú situované v južnej časti navrhovaného ochranného pásma, pričom rímskokatolícky kostol sv. Michala je umiestnený ako solitér na jeho západnom okraji, v „ostrovčeku“ hlavnej cestnej komunikácie obce, z orientáciou východ – západ, v mieste jej prepojenia s komunikáciou orientovanou smerom sever - juh (smer Hrnčiarske Zalužany). Exponovaná poloha vyzdvihuje výškovú, architektonickú i urbanistickú dominantnosť objektu v rámci zástavby. Umiestnenie rímskokatolíckeho kostola sv. Michala v bezprostrednej blízkosti križovatky hlavných príjazdových komunikácií, v danej orientácii, v odsadení od zástavby rodinných domov, poskytuje objektu dobre exponovanú polohu s kvalitnými diaľkovými pohľadmi.

Územím ochranného pásma preteká juhovýchodným smerom prítok potoka Suchá. Rešpektujúc vlastnosti terénu vytvára, aj po čiastočnej regulácii okolo návršia s kaštieľom z juhozápadnej strany, meander. Kontinuálne historicky zachované komunikácie (smer Lučenec – Rimavská Sobota, Ožďany – Hrnčiarske Zalužany), sú vedené najnižšie položenou, rovinatou časťou územia. Kaštieľ je prístupný z oboch uvedených komunikácií po prístupových cestách (parc. č. 43/6, 40/3) stúpajúcich smerom k predmetnej kultúrnej pamiatke. Na uvedené komunikácie sa napájala dnes už takmer zaniknutá príjazdová cesta ku kaštieľu, ktorá sa vetvila smerom k jednotlivým objektom v areáli rešpektujúc danosti terénu. Južný svah pod kaštieľom je čiastočne spevnený kamenným oporným múrom. Areál kaštieľa je uzavretý, oplotený jednoduchým plotom z pletiva a železných stĺpikov. Príjazd do areálu, situovaný v jeho južnej časti, je uzavretý novšou železnou dvojkrídlovou bránou.

Okrem kultúrnych pamiatok sa v obci zachovala klasicistická kúria (parcela č. 56) zo začiatku 19. storočia a romantická kúria (parcela č. 39/1) z konca 19. storočia, obe stavby boli rekonštruované a vhodne dotvárajú prostredie kultúrnych pamiatok. V obci sa do súčasnosti zachovalo len niekoľko tradičných ľudových stavieb pochádzajúcich z konca 19., prípadne prvej polovice 20. stor. Pre tunajšie tradičné staviteľstvo boli v uvedenom období charakteristické domy murované zo surovej tehly, so sedlovou strechou, orientované štítom do ulice. Štítová fasáda bola obvykle dvojsová s murovaným, resp. omietnutým štítom s výzorníkom. Vysunutý odkvap strechy vytváral na dvorovej strane kryté podstienie, podpierané stĺpmi. Predné časti fasád boli zdobené štukovými prvkami vychádzajúcimi zo súdobej slohovej architektúry.

Väčšinu zástavby obce tvorí individuálna bytová výstavba z druhej polovice 20. storočia. Hoci je ich hmota ako aj hmota ďalších verejných budov v porovnaní z tradičnou vidieckou zástavbou nadimenzovaná, vzhľadom na prevažujúcu mieru zastavanosti územia uvedeným typom zástavby ho nezaradujeme medzi objekty rušivé. V prípade tejto zástavby je nutné predovšetkým nepresahovať jestvujúci rozsah hmoty objektov a usmerňovať ich architektonické prevedenie tak, aby nepopierali prirodzené dominanty obce - kultúrne pamiatky.

Asfaltový koberec použitý ako povrchová úprava komunikácií je vhodný. Nevytvára rušivé textúry, ktoré vznikajú pri použití dlažieb. Pri prípadnej rekonštrukcii povrchov komunikácií a spevnených plôch v areáli kaštieľa je tiež potrebné použiť povrchové úpravy, ktoré svojím charakterom (farebnosť, textúra a pod.) nenarušia prostredie pamiatky.

5. 3. Stav zelene v navrhovanom ochrannom pásme

Zeleň v ochrannom pásme je tvorená sadovníckymi úpravami verejných priestranstiev, sprievodnou zeleňou potoka a záhradami rodinných domov. Na historickej katastrálnej mape z roku 1867 je južne od kaštieľa zakreslená zásobná záhrada s pravidelnou dispozíciou. V súčasnosti je na ploche bývalej zásobnej záhrady situovaná zástavba rodinných domov. Potok pretekajúci územím navrhovaného ochranného pásma má koryto miestami spevnené lomovým prírodným kameňom, meandre sú ponechané v prirodzenej forme. Brehy pokrýva prirodzená vegetácia pozostávajúca z tráv - bylenných spoločenstiev a domácich drevín (vřba - *Salix sp.*), rušivým a nevhodným prvkom sú v niektorých častiach vysadené introdukované dreviny (smrek pichľavý - *Picea pungens* 'Argentea'). Jednoduchá sadovnícka úprava dotvára bezprostredné okolie rímskokatolíckeho kostola sv. Michala, dominantami sú tu dva vzrastlé jedince pagaštana konského (*Aesculus hippocastanum*) vysadené symetricky v ploche trávniku lemovanej tvarovaným živým plotom z orgovánu (*Syringa vulgaris*). Predpolie kostola je vymedzené komunikáciami, terénne prevýšenie je riešené pomocou múrika z kyklopského muriva z prírodného kameňa. V priestore medzi miestnou základnou školou a rímskokatolíckym kostolom, na ploche trávniku vymedzenej komunikáciami rastie mohutná lipa malolistá (*Tilia cordata*). V blízkosti evanjelického kostola rastie solitérny smrek obyčajný (*Picea abies*). Súčasťou zelene v záujmovom území sú aj plochy trávniku s novodobými výsadbami drevín, prerušené prejazdmi do jednotlivých domov v bezprostrednej blízkosti rímskokatolíckeho kostola.

Záhrady rodinných domov v navrhovanom ochrannom pásme majú okrasno - úžitkovú funkciu, súčasťou uličného interiéru sú predzáhradky s jednoduchými výsadbami okrasných drevín a kvetinovými záhonmi. Oplotenia sú prevažne jednoduché, tvorí ich kovové pletivo na podmurovke.

5. 4. Definované chránené pohľady

Pohľad č. 1: Pohľad z juhovýchodu na obec Ožd'any s výrazne dominantným postavením kultúrnych pamiatok oproti okolitej zástavbe. V priehľade na evanjelický kostol a kaštieľ s parkom, vpravo romantická kúria, s okolitou zástavbou návršia, je voči kaštieľu svojou hmotou a architektonickým stvárnením rušivý objekt dvojdomu s rovnou strechou (parcela č. 40/1). Pohľad na rímskokatolícky kostol sv. Michala nie je narušený okolitou zástavbou. Zástavba je tvorená prevažne individuálnou bytovou výstavbou, ktorá sa výškovo podriaďuje dominantnosti kultúrnych pamiatok (s niekoľkými výnimkami). Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný na juhovýchodnom svahu oproti kaštieľu na parcele č. 3568/1, ktorá sa nachádza mimo územia ochranného pásma.

Pohľad č. 2: Pohľad zo severu na vstupnú časť do obce, zo smeru Hrnčiarske Zalužany. Vľavo návršie s kaštieľom a parkom, pohľadovú líniu cesty ukončuje veža evanjelického a. v. kostola. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný na cestnej komunikácii vedúcej od Hrnčiarskych Zalužian do obce zo severu, pri parcele č. 112/3, ktorá sa nachádza mimo územia ochranného pásma.

Pohľad č. 3: Príjazdová cesta ku kaštieľu lemovaná po oboch stranách alejou pagaštana konského. Po oboch stranách aleje bolo v minulosti len prírodné prostredie, tvorené lúkami, alebo ovocnými sadiami. V súčasnosti sa tu nachádza individuálna bytová výstavba, pričom aleja zostala zachovaná. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný na západnom konci prístupovej cesty na parcele č. 43/6.

Pohľad č. 4: Evanjelický a. v. kostol z hlavnej cestnej komunikácie zo smeru Rimavská Sobota. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný pri parcele č. 39/2.

Pohľad č. 5: Evanjelický a. v. kostol z hlavnej cestnej komunikácie zo smeru Lučenec. Okolité zástavby rešpektuje dominantnosť kostola. Sčasti zachovaný vidiecky charakter pôvodnej zástavby obce v blízkosti kostola vhodne dotvára prostredie kultúrnej pamiatky. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný pri parcele č. 51/2.

Pohľad č. 6: Pohľad na rímskokatolícky kostol sv. Michala z hlavnej cestnej komunikácie zo smeru Rimavská Sobota. Sčasti zachovaný vidiecky charakter zástavby hlavnej ulice v obci svojou hmotou a architektonickým stvárnením vhodne dotvára prostredie kultúrnej pamiatky. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný pred evanjelickým a. v. kostolom.

Pohľad č. 7: Pohľad na rímskokatolícky kostol sv. Michala a kaštieľ z juhu cez záhrady pri západnom okraji hranice ochranného pásma (vľavo objekt základnej školy, ktorý sa nenachádza v ochrannom pásme). Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný na cestnej komunikácii pri parcele č. 4270.

Pohľad č. 8: Pohľad na rímskokatolícky kostol sv. Michala z cestnej komunikácie od Hrnčiarskych Zalužian zo severu. Okolité zástavby vhodne dotvára prostredie kultúrnej pamiatky. Východiskový bod pohľadového kužeľa je situovaný pri parcele č. 47/2.

6. NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY

6. 1. Kaštieľ s areálom

Kaštieľ s areálom pozostáva z objektov kaštieľa, hospodárskej budovy, domu záhradného, klasicistického pavilónu a parku. Kaštieľ je štvorkrídlový objekt s rozdielnou šírkou a dĺžkou traktov, s vnútorným arkádovým nádvorím, s tromi kruhovými a jednou štvorcovou vežou v nárožiach. Základný materiál hmoty objektu tvorí kamenné murivo čiastočne doplnené pálenou tehloou a železobetónom. Dvojpodlažná stavba je čiastočne podpivničená. Manzardovú strechu objektu pokrýva drevený šindel. Obvodové fasády, v súčasnosti bez omietok, sú členené okennými otvormi obdĺžnikového tvaru (nad oknami severozápadnej fasády sú fragmenty frontónov, korešpondujúce s úpravou okenných a dverných otvorov na hospodárskej budove), prípadne slepými oknami, dvernými otvormi a mohutnými združenými pilastrami s jednoduchými hlavicami. Pod strechou vystupuje z plochy profilovaná korunná rímsa. Vstupy na nádvorie sa nachádzajú v severovýchodnej a juhozápadnej fasáde. Severovýchodný vstup je murovaná brána s polkruhovým uzáverom bez dvernej výplne, medzi ukončením kratšieho severovýchodného krídla a severozápadného krídla. Hlavný reprezentatívny vstup situovaný v juhozápadnom krídle je realizovaný excentricky umiestneným zaklenutým podjazdom, akcentovaný barokovou edikulou s kosmo postavenými stĺpmi s bohato zdobenými hlavicami, zaklenutými mohutnou vzdutou rímsou.

Kaštieľ s areálom prešiel viacerými slohovými prestavbami a úpravami. V 20. storočí bol chátrajúci objekt viackrát čiastočne sanovaný. V súčasnosti sa, rovnako ako ďalšie spomenuté objekty, v areáli nachádza v dezolátnom stave a v záujme zachovania jeho pamiatkových hodnôt je nutná celková rekonštrukcia.

Vyššie spomenutá hospodárska budova ako aj pavilón napodobňujúci drobnú antickú chrámovú stavbu boli postavené pravdepodobne v 19. storočí. Prízemná murovaná hospodárska budova stojí na obdĺžnikovom pôdoryse a je zakrytá plytkou sedlovou strechou. Fasády sú omietnuté, so svetlookrovým náterom, viacsovo členené obdĺžnikovými oknami s frontónmi, s dvernými otvormi v oboch štítových fasádach. Pavilón typu in antis je v stave ruiny.

Na mape z roku 1867 je čitateľná prírodne - krajinárska úprava parku. Juhozápadne od kaštieľa, pri jeho vstupe, bola situovaná reprezentatívna časť s oválnou plochou výsadiieb (pravdepodobne s kvetinovými záhonmi a výsadbou ruží). Existenciu výsadiieb reprezentatívneho charakteru potvrdzujú aj viaceré dobové pohľadnice, na ktorých sú identifikovateľné aj tvarované dreviny rastúce pri hlavnom vstupe do kaštieľa. Súčasťou výsadiieb z konca 19. až začiatku 20. storočia bola zrejme aj moruša biela (*Morus alba*), rastúca v predpolí kaštieľa a pagaštany konské (*Aesculus x hippocastanum*) vysadené v obvodových častiach parku a tvoriace aj prístupovú aleju. V časti parku situovanej severne od kaštieľa boli komponované skupiny drevín striedajúce sa s voľnými plochami lúčnych porastov. Cesty s nespevným povrchom tvorili viacero uzavretých prechádzkových okruhov. Severozápadne od kaštieľa bol vysadený ovocný sad. V súčasnosti je v teréne čiastočne identifikovateľné pôvodné situovanie výsadiieb drevín z konca 19. storočia, nespevnená povrchová úprava komunikácií vplyvom dlhodobej absencie údržby parku zanikla. Z pôvodných výsadiieb sa zachovali niektoré kostrové dreviny domáceho pôvodu (javor mliečny - *Acer platanoides*, javor poľný - *Acer campestre*, brest - *Ulmus sp.*, lipa - *Tilia sp.*, jaseň štíhly - *Fraxinus excelsior*), zachované sú aj niektoré jedince pagaštana konského (*Aesculus x hippocastanum*). Výsadby ihličnatých drevín z väčšej časti zanikli, zachovali sa výsadby borovice lesnej (*Pinus sylvestris*). Ovocný sad zanikol, na mieste, kde bol situovaný je v súčasnosti extenzívne udržiavaný trávnatý porast, miestami s náletovými drevinami (agát biely - *Robinia pseudoacacia*). Nádvorie kaštieľa je pokryté ruderálnymi porastami, rastie tu aj invázny druh pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*, syn.: *Reynoutria japonica*). Celý park je dlhodobo neudržiavaný, pôvodné sadovnícke úpravy sú prerastené náletovými drevinami, staršie dreviny sú v zlom zdravotnom stave. Potrebná je rekonštrukcia parku vykonaná na základe projektovej dokumentácie spracovanej odborne spôsobilou osobou s využitím všetkých dostupných historických prameňov a v súlade s požiadavkami stanovenými Krajským pamiatkovým úradom Banská Bystrica.

6. 2. Kostol sv. Michala

Rímskokatolícky kostol sv. Michala, č. ÚZPF 985/0, postavený v roku 1768 – 1774, sa nachádza v juhozápadnej časti ochranného pásma. Je to jednodňový priestor so segmentovým uzáverom svätyne, orientovanou na východ. Svätyňu od lode oddeľuje polkruhový triumfálny oblúk. Hlavná loď je klenutá dvoma poľami a svätyňa jedným poľom plackovej klenby. Západná strana lode je ukončená emporou na polpilieroch s rímsovou hlavicou. K severnej fasáde lode prilieha sakristia. Hlavná fasáda je vertikálne členená radom pilastrov do troch poľí, horizontálne bohato profilovanými rímsami vytvárajúcimi pomyselné podlažia. V osi stredného poľa sa nachádza hlavný vstup s kamenným portálom. Nad portálom je umiestnená kartuša s textom (MarIae tresIae/ RegIne hVngarIae apostoLICa/ pIo Voto/ eDIFICata 1768) so štylizovanou segmentovou profilovanou strieškou. Náročia veže zdobia pilastre s bohato dekorovanými hlavicami a masívna profilovaná, zvlhnená

korunná rímsa cibulovej strechy veže s lucernou, s krížom vo vrchole. Severná a južná fasáda sú členené plytkými hladkými pilastrami, presvetlené obdĺžnikovými oknami so segmentovým uzáverom. Približne v strede lode vystupuje z plochy fasády oporný pilier siahajúci až k streche pokrytej plechom. V južnej fasáde sa nachádza bočný vstup do chrámu. Hlavný aj bočné oltáre sú rokokové z druhej polovice 18. storočia. Stavba bola v rokoch 1832, 1895 a neskôr v 20. storočí renovovaná.

6. 3. Kostol evanjelický a. v.

Evanjelický kostol, č. ÚZPF 986/0, bol postavený v roku 1825. Jednolod'ová klasicistická stavba so segmentovým uzáverom svätyne je orientovaná v smere sever - juh, pričom svätyňa je umiestnená na južnej strane a veža na severnej. Svätyňa je zaklenutá jedným a hlavná loď tromi poľami prúskej klenby s medziklenbovými pásmi. Klenba lode dosadá na rímsu a vtiahnuté piliere. Hlavná fasáda je horizontálne členená výraznými profilovanými rímsami na štylizované podlažia. V osi hlavnej štítovej fasády uprostred mierne vystupujúceho rizalitu s farebne odlišenými lizénami, sa nachádza vstupný kamenný portál. Nad ním je umiestnené obdĺžnikové okno ukončené segmentom, rovnako ako okná v hladkých bočných fasádach. Štít s trojuholníkovými krídlami zdobenými vázami má uprostred menšie obdĺžnikové okno so segmentovým ukončením. Sedlová strecha lode je pokrytá svetlou drážkovou pálenou škridlou. Časť strechy nad svätyňou, vežou, ako aj samotná cibulová strecha veže s lucernou, sú pokryté plechom.

7. VYMEDZENIE PODMIENOK OCHRANY NA ÚZEMÍ NAVRHOVANÉHO OCHRANNÉHO PÁSMA

7. 1. Všeobecné východiská

Každá činnosť v ochrannom pásme kultúrnych pamiatok musí byť v súlade so záujmom ochrany pamiatkových hodnôt kultúrnych pamiatok a ich prostredia. Ochranné pásmo je územie vymedzené na ochranu a usmerný rozvoj prostredia alebo okolia nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 18 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z.

Obec je orgánom územnej samosprávy, ktorý utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce podľa § 14 ods. 1 a 2 zákona č. 49/2002 Z. z., zároveň dbá, aby vlastníci kultúrnych pamiatok konali v súlade s týmto zákonom.

Objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) ako kultúrne pamiatky sú najvýznamnejšími dokladmi hnutelných alebo nehnuteľných vecí pamiatkovej hodnoty podľa § 2 zákona č. 49/2002 Z. z. Preto je ochrana kultúrnych pamiatok a ich prostredia verejným záujmom v zmysle čl. 44 Ústavy SR.

Rešpektovanie a zachovávanie pamiatkových hodnôt kultúrnych pamiatok Kaštieľ s areálom, ev. a. v. Kostol a r. k. Kostol musí byť v súlade s § 27, 28 a 32 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území obce, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, je nevyhnutné vykonať záchranný výskum, o jeho nevyhnutnosti rozhodne v súlade s § 37 zákona 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica.

V Územnom pláne veľkého územného celku Banskobystrický kraj je ustanovené v kapitole 5., v oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva, rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z.

Podmienky ochrany na území ochranného pásma, ktoré budú uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia o vyhlásení ochranného pásma, sa premietnu do územnoplánovacej dokumentácie obce Ožďany.

Podmienky ochrany sa vzťahujú na proces prípravy, projektovania, posudzovania a povoľovania konkrétnych zámerov úprav nehnuteľností na území ochranného pásma, na ktoré sú oprávnení vlastníci nehnuteľností alebo nimi splnomocnené osoby, a orgány verejnej správy pôsobiace v území.

V prípade vyradenia niektorej nehnuteľnosti z objektovej skladby kultúrnych pamiatok z Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, sa tieto nehnuteľnosti automaticky stanú súčasťou územia ochranného pásma a budú sa na ne vzťahovať stanovené podmienky ochrany v ochrannom pásme.

7. 2. Podmienky ochrany v ochrannom pásme

Každá činnosť na území ochranného pásma kultúrnych pamiatok má smerovať k záchrane ich pamiatkových hodnôt a k zachovaniu a skvalitneniu jestvujúceho stavu hodnôt územia ochranného pásma, za týchto podmienok:

A) Pred začatím úpravy nehnuteľnosti (akékoľvek činnosti, úpravy, obnovy a prestavby zasahujúce do exteriérov jestvujúcich objektov, terénu a komunikácií), ktorá nie je

kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je jej vlastník povinný vyžiadať si záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica podľa § 32 ods. 11, 12 zákona č. 49/2002 Z. z. Lehoty na vybavenie žiadosti plynú podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

B) Riešiť úpravy objektov a nehnuteľností v ochrannom pásme, ktoré nie sú kultúrnou pamiatkou, ale dotvárajú charakter prostredia ochranného pásma kultúrnych pamiatok, na úrovni neznehodnocujúcej prostredie kultúrnych pamiatok.

Zároveň rešpektovať chránené pohľady a priehľady na kultúrne pamiatky - chránené pohľady č. 1-8, s ohľadom na dominantnosť kultúrnych pamiatok v území vo vzťahu s okolitou jestvujúcou zástavbou a prípadnou novou výstavbou, za nasledujúcich podmienok:

- zachovať základnú hmotovo-priestorovú štruktúru jestvujúcej zástavby, pričom uprednostňovať obytnú funkciu objektov;

- v centrálnej časti územia ochranného pásma a v bezprostrednom okolí kultúrnych pamiatok je prípustná výška hrebeňa strechy do 7,5 metra, najmä z dôvodu ochrany chránených pohľadov č. 1, 2 a 7 a z dôvodu rešpektovania výškového usporiadania jestvujúcej vidieckej zástavby (rozsah centrálnej časti územia je vyznačený v grafickej prílohe výkres č. 3);

- v ostatných častiach územia ochranného pásma je prípustná výška hrebeňa strechy do 11 metrov;

- nevytvárať dominantné architektonické (hmotovo-priestorové) alebo expresívne prvky (vrátane farebnosti).

C) Zachovať a systematicky udržiavať všetky plochy verejne prístupnej zelene v záujmovom území dotvárajúce prostredie NKP nachádzajúcich sa v navrhovanom ochrannom pásme a urbanistickú štruktúru (vzrastlé dreviny pri r. k. kostole sv. Michala, sprievodná zeleň potoka).

D) V sadovníckych úpravách verejných priestranstiev uprednostňovať domáce dreviny zodpovedajúce dendrologickej rajonizácii, s výnimkou niektorých druhov uplatňovaných v predošlých obdobiach, súvisiacich s jednotlivými historickými vývojovými etapami stavebných objektov (pagaštan konský - *Aesculus hippocastanum*). Pri vegetačných úpravách brehov potoka nevysádzať introdukované dreviny, odstrániť vysadené mladé jedince smreka pichľavého (*Picea pungens* 'Argentea'), ktoré budú pôsobiť v budúcnosti v navrhovanom ochrannom pásme rušivo a zasahujú aj do chránených pohľadov.

E) Na území ochranného pásma je potrebné v budúcnosti odstrániť, resp. architektonicky preriešiť v súčasnosti rušivé prvky. Elektrické a iné vedenie a rozvody, umiestnené na masívnych betónových stĺpoch, je v prípade rekonštrukcie vhodné umiestniť pod úroveň terénu, resp. vizuálne vyriešiť ich negatívne pôsobenie v blízkosti pamiatok a v príslušných diaľkových pohľadoch.

F) Regulovať umiestňovanie reklamných a akýchkoľvek technických zariadení, malej architektúry (umiestnenie odpadkových košov, lavičiek, osvetlenia) a riešiť ich s ohľadom na estetické pôsobenie vzhľadom ku kultúrnym pamiatkam, ako aj k ich širšiemu okoliu. Vylúčiť umiestňovanie veľkoplošných billboardov.

7. 3. Odporúčania ku Kaštieľu s areálom

V prípade realizácie obnovy pamiatkového objektu park (kultúrna pamiatka Kaštieľ s areálom) môže byť predmetná revitalizácia realizovaná výhradne na základe projektovej dokumentácie spracovanej odborne spôsobilou osobou (autorizovaný krajinný architekt) pri dodržaní podmienok stanovených Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Základné sanačné práce (čistenie porastov, ošetrovanie drevín) je potrebné vykonať v súlade s navrhovanou obnovou a na základe podrobnej inventarizácie a vyhodnotenia zdravotného stavu jednotlivých drevín.

8. ÚPRAVA VZŤAHOV K INÝM CHRÁNENÝM ÚZEMIAM A OCHRANNÝM PÁSMAM PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Vyhlásenie a vymedzenie navrhovaného ochranného pásma kultúrnych pamiatok nie je v rozpore s ochranou iných verejných záujmov, chránených podľa osobitných právnych predpisov.

9. BIBLIOGRAFIA, DOKUMENTÁCIA A PRAMENE

Kol.: *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II.* Bratislava : VEDA, 1977, s. 364.

Kol.: *Súpis pamiatok na Slovensku K-P.* Bratislava : Obzor, 1968, s. 443.

Krafská, J.: Ožďany park – štúdiá sadových úprav (sprievodná správa), PÚK Banská Bystrica, 1990, A 8088/1 – archív PÚ SR, s. 2-4.

Križanová, E., Fabini, K.: Kaštieľ v Ožďanoch (Podrobný výskum a program pamiatkovej úpravy), Bratislava, 1970, T 788 - archív PÚ SR.

Spurná E., Chudomelka K.: Ožďany- kaštieľ, architektonická štúdiá rekonštrukcie a adaptácie pre ústav sociálnej starostlivosti pre duševne chybnú mládež, Bratislava 1979, A 2573 - archív PÚ SR.

Tvarožek I.: Technická správa: Kaštieľ – Ožďany, Hospodárske objekty. Bratislava 1973, A 2466 – archív PÚ SR.

Komlóšová M.: Ožďany, Bratislava 1960, Z 3214 – archív PÚ SR.

Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, december 2004.

- Mapy 1. 2. a 3. vojenského mapovania. Archív Pamiatkového úradu SR, Bratislava.
- Historická katastrálna mapa, Ožďany, 1867, reambulácia 1935, 1: 2880, č. 14, *OZ IX., 19 ci.* Uložené v archíve Geodetického a kartografického ústavu v Bratislave.
- Historická katastrálna mapa, Ožďany, 1867, reambulácia 1935, 1: 2880, č. 13, *OZ IX., 19 di.* Uložené v archíve Geodetického a kartografického ústavu v Bratislave.
- Vektorová katastrálna mapa katastrálneho územia Ožďany, zo dňa 31. 3. 2010, vyhotovená Správou katastra Rimavská Sobota.

10. GRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA

1. Výrez z mapy I. vojenského mapovania z roku 1782 - 1784, XVII. - 12.
2. Výrez z mapy II. vojenského mapovania z roku 1847, XXXV. - 42.
3. Výrez z mapy III. vojenského mapovania z roku 1883, XXII. - 12.
4. Kaštieľ s parkom - výrez z historickej katastrálnej mapy z roku 1867.

5. Výrez z historických katastrálnych máp, Ožďany, 1867, reambulácia 1935, 1: 2880, č. 13 a č. 14, *OZ IX., 19 di a ci.*
 6. Ortofotomapa obce Ožďany zo dňa 4. 10. 2010.
 7. Kaštieľ s areálom – objektová skladba, mierka 1: 1500.
- Výkres č. 1. Vymedzenie územia ochranného pásma, chránené pohľady, 1: 2880.
Výkres č. 2. Porovnanie historickej katastrálnej mapy z roku 1867 a katastrálnej mapy z roku 2010, 1: 2880.
Výkres č. 3. Vnútorne členenie územia ochranného pásma, 1: 2880.

11. FOTODOKUMENTÁCIA

Titulná fotografia - Kaštieľ s areálom v Ožďanoch. Foto Mgr. Eduard Zvarik, máj 2010.
Historické fotografie. Archív PÚ SR.
Fotodokumentácia kultúrnych pamiatok. Mgr. Eduard Zvarik, máj 2010.
Chránené pohľady. Mgr. Eduard Zvarik, máj 2010.
Fotodokumentácia územia ochranného pásma. Mgr. Eduard Zvarik, máj 2010.
Historické objekty vhodne dotvárajúce prostredie ochranného pásma kultúrnych pamiatok.
Mgr. Eduard Zvarik, máj 2010.

Návrh na vyhlásenie ochranného pásma nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Kaštieľ s areálom, č. ÚZPF 987/1-4, Kostol evanjelický a. v., č. ÚZPF 986, a Kostol sv. Michala, č. ÚZPF 985, v Ožďanoch, okres Rimavská Sobota (ďalej "Návrh na vyhlásenie") bol prerokovaný v Odborno-metodickej komisii Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (ďalej len „komisia“) v auguste 2009.

Odborné posudky vypracovali Ing. arch. Peter Andráš a Mgr. Martina Orosová. Pripomienky posudzovateľov a členov komisie sú zapracované v Návrhu na vyhlásenie.

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica s návrhom na vyhlásenie súhlasil bez pripomienok (vyjadrenie č. BB-10/1845-2/7284/HUN zo dňa 3. 11. 2010).

Mgr. Eduard Zvarik